

Başvuru Numarası	:2022/8
Toplantı Tarihi/Sayısı	:14.9.2023/36
Karar Numarası	:2023/628
Başvuran	:Y.C.
Başvuran Vekili	:-
Adres	:-
Muhatap Kurum/Kişi	:Uşak E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres	:-

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın eşyalarına yapılan aramalarda el konulduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. B-3 koğuşunda arama yapıldığını, kantinden satın aldığı sandalye ve nevresimlerin alınıp çöpe atıldığını,

b. Sandalyeler kalitesiz olduğu için iki tane sandalyeyi üst üste koyarak kullandıklarını ancak aramalarda alındığını,

c. Ranzaların önüne perde olarak kullandıkları nevresimlere el konulduğunu,

ç. Kantinden satın aldığı paket dikiş iğnesi, asetat kalem saklama kabı gibi malzemelere el konulup çöpe atıldığını iddia etmekte ve gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Uşak E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. B-3 koğuşunda 2/1/2022 tarihinde arama yapıldığını, sandalyenin işlevini yitirerek amacı dışında kullanıldığının tespiti üzerine el konulduğunu, sandalyenin fotoğrafının ekte yer aldığını ve konuyla ilgili tutulan tutanağa göre sandalyenin başvurana ait olmadığını tespit edildiğini,

b. Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in "*Bulundurulabilecek hayvanlar ile diğer eşyalar*" başlıklı 15'inci maddesinde belirtilen "(...) Hükümlüler, kendilerine idare tarafından verilen nevresim takımı ve battaniye dışında, kantinden temin edilmek şartıyla bir adet nevresim takımı ve iklim koşulları değerlendirilerek idarenin uygun göreceği sayıda battaniye bulundurulabilir." hükümlerine göre mahpusların Kuruma girişlerinde birer adet nevresim takımı verildiği, kantinden temin edilen veya Kurum tarafından verilen nevresim takımların ranzaların kenarlarına perdelik yapılmak suretiyle amacı dışında kullanıldığının tespit edilmesi üzerine kişilerin ve Kurum güvenliğinin sağlanması için tüm koşullarda aynı uygulamanın yapıldığını ifade etmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Fotoğrafta yer alan sandalyenin kendisine ait olduğunu, 2013 yılı Ekim ayı kantin fişinde görüleceğini, sandalyenin sırt kısmı kırıldığı için diğer sandalye parçaları ile birleştirerek naylon ipe diktiğini, sandalyelerin

kalitesiz olduğunu, kantinde 135 TL'ye satıldığını ve tekrar almaya maddi durumunun yeterli olmadığını,

b. 2009 yılında Kuruma giriş yaptığını ve neversim takımı verilmediğini, 2009, 2012 ve 2017 yılı içerisinde kantinden toplam 3 neversim takımı aldığını,

c. Ranza kenarına çarşafı kuruması için astığını ancak perde yaptığı gerekçesiyle alındığının söylendiğini,

ç. Koğuşta bulundurabileceği çarşaf sayısının fazla olduğu iddia edilmesine rağmen kantinden alınmasına neden izin verildiğini anlayamadığını,

d. Geçimini boncuk yaparak sağladığını, metal tığların toplatıldığını, verilen tığlar 5cm ve kısa olduğu için kalemi tığa yapııştırarak sap olarak kullandığını ve bu sebeple disiplin cezası aldığını,

e. Barındığı Kurumdaki infaz ve koruma memurlarının baskısından dolayı Afyonkarahisar 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil talep ettiğini ifade etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

10. Başvuran kantinden satın aldığı sandalye ve neversim takımlarının yapılan aramalarda alındığını ileri sürmüştür. Muhatap Uşak E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte ise; sandalyenin işlevini yitirdiği için el konulduğunu ve fotoğrafının ekte sunulduğunu ifade etmiştir. Neversim konusunda ise

mevzuat hükümlerine göre işlem yapıldığını ve bu kapsamda mahpusların Kuruma girişlerinde birer adet nevresim takımı verildiğini, kantinden temin edilen veya Kurum tarafından verilen nevresim takımların ranzaların kenarlarına perdelik yapılmak suretiyle amacı dışında kullanıldığının tespit edilmesi üzerine kişilerin ve Kurum güvenliğinin sağlanması için alındığını belirtmiştir.

11. Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in "El işi faaliyetleri" başlıklı 14'üncü maddesine göre; "Hükümlülerin, gerekli malzemeler kantinden temin edilmek koşuluyla, el işi faaliyetlerini, ceza infaz kurumlarının uygun bölümlerinde yapmaları esastır. Ceza infaz kurumunun güvenliğini bozmamak kaydı ile bu faaliyetlerin devamına koğuş, oda ve eklentilerinde izin verilebilir. Maket bıçağı, tornavida gibi kesici ve delici alet ile boyama ve yapıştırma kullanılan madde ve malzemelerin koğuş, oda ve eklentilerinde bulundurulmasına izin verilmez." Mezkûr Yönetmelik'in "Bulundurulabilecek hayvanlar ile diğer eşyalar" başlıklı 15'inci maddesindeki "(...) Hükümlüler, kendilerine idare tarafından verilen nevresim takımı ve battaniye dışında, kantinden temin edilmek şartıyla bir adet nevresim takımı ve iklim koşulları değerlendirilerek idarenin uygun göreceği sayıda battaniye bulundurabilir. (...) Ceza infaz kurumu işyurdu yönetim kurulunca kantinde satışına karar verilen, bu Yönetmelikte sayılmayan ve kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyen eşyaların stok oluşturmayacak şekilde koğuş, oda ve eklentilerde bulundurulmasına izin verilebilir." hükümleri dikkate alındığında başvuranın nevresim takımı ile ilgili iddiaları kapsamında koğuşlarda Kurum girişinde verilen dışında kantinden temin edilmek suretiyle bir adet nevresim takımı bulundurabileceği görülmektedir. Kurum güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli önlemlerin alınması gerektiği ve bu kapsamda perde olarak kullanılan çarşafların alındığı anlaşılmaktadır. Sandalyenin alınması konusunda ise, muhatap Kurumun ilettiği fotoğrafta sandalyenin kullanılamaz duruma geldiği ve bu sebeple alındığı anlaşılmaktadır.

12. Başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun cevabı ve ilgili düzenlemeler bir bütün olarak incelendiğinde nevresim ve sandalyelerin alınmasında haklı gerekçeye dayandığı ve mevzuata uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Muhatap kurumun ilgili mevzuat ve içtihatlar doğrultusunda işlemlerini gerçekleştirdiği kanaati olduğundan, mezkûr iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/9/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye